

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 515/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. K., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. J., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 11 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom a jeho rozsudkom z 3. mája 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 170/2010 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici a jeho uznesením zo 7. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 47/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. novembra 2011 doručená sťažnosť A. K., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), práv podľa čl. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 4 k dohovoru“) a práv podľa čl. 11 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 170/2010 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 47/2011.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 170/2010 z 3. mája 2011 odsúdená za trestný čin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). O podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 To 47/2011 zo 7. septembra 2011 tak, že odvolanie prokurátora a sťažovateľky ako nedôvodné zamietol podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Sťažovateľka v sťažnosti vyjadrila svoj názor, že *„nenaplnila skutkovú podstatu prečinu úverového podvodu v zmysle § 222 ods. 1 Trestného zákona, pretože absentoval prvok úmyselného zavinenia za strany sťažovateľky tak ako je definovaný v § 15 písm. a) a b) Trestného zákona“*. Argumentovala tým, že *„podľa znaleckého posudku odborníkov z oblasti zdravotníctva - psychiatrie a klinickej psychológie, uvedených vyššie, sťažovateľka je osobou s trvalým intelektovým deficitom a narušenou osobnosťou, s nedostatočnou schopnosťou predvídať následky svojho konania vo všetkých oblastiach, teda i protiprávnosť a trestnosť svojho konania. I keď jednoduchšie následky vedomostne predvídať dokáže, nestačí to pre motiváciu jej konania. Je evidentné, na základe znaleckého posudku, že sťažovateľka nemohla spáchať prečin úverového podvodu, pretože vzhľadom na svoje intelektové schopnosti a podľa odborného posudku nie je schopná konať motivovane, a teda ani v zmysle § 15 písm. a/ a b/ pre neschopnosť konať motivovane s cieľom porušiť alebo ohroziť zákonom chránený záujem a pre neschopnosť uviesť si protiprávnosť svojho správania. K neplneniu skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu sťažovateľkou nedošlo, chýbal prvok úmyselného zavinenia.“*

Ďalej sťažovateľka uviedla, že konaním okresného súdu a krajského súdu „boli porušené základné práva sťažovateľky, sťažovateľka sa výrazne sklamala v legitímnom očakávaní spočívajúcom v očakávaní úlohy súdu ako strážcu spravodlivosti“.

Z uvedených dôvodov sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol v jej veci týmto nálezom:

„1. Základné právo A. K. podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 11 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní pod sp. zn. 3T 170/2010 a Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní pod sp. zn. 4 To 47/11 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. septembra 2011, sp. zn. 4 To 47/11 a Okresného súdu Žiar nad Hronom z 3. mája 2011, sp. zn. 3T 170/2010 sa zrušujú.

3. A. K. sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 30 000 eur.

4. A. K. sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 1 protokolu č. 4 k dohovoru nikoho nemožno pozbaviť slobody iba pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 11 medzinárodného paktu nikto nebude uväznený len pre neschopnosť splniť zmluvný záväzok.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sa v prvom rade musel vysporiadať s neurčitou petitu sťažnosti, v ktorom sťažovateľka namieta porušenie svojich práv iba postupom obidvoch konajúcich súdov v označených konaniach, pričom (v bode 2 petitu) sa domáha zrušenia ich rozhodnutí v týchto konaniach. Ústavný súd ustálil v súvislosti s celým obsahom sťažnosti predmet konania tak, ako je uvedený v záhlaví tohto rozhodnutia.

Ťažiskom obsahu sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že k porušeniu jej označených práv došlo v dôsledku nesprávneho postupu okresného súdu ako aj krajského súdu v jej trestnej veci, keď okresný súd a krajský súd nesprávne vyhodnotili subjektívnu stránku trestného činu úverového podvodu (úmyselné zavinenie, pozn.). Podľa názoru sťažovateľky absentoval prvok úmyselného zavinenia za strany sťažovateľky, tak ako je definovaný v § 15 písm. a) a b) Trestného zákona, preto nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty prečinu úverového podvodu zo strany sťažovateľky.

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

1. Pokiaľ ide o časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojich označených práv postupom prvostupňového súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 170/2010, ktoré skončilo vydaním rozsudku 3. mája 2011, ústavný súd v tomto prípade zistil existenciu procesnej prekážky uvedenej v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci.

Proti uvedenému prvostupňovému rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý mu predchádzal, bol prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd, v právomoci ktorého bolo poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky, čím je v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Ústavný súd tak sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Ústavný súd musel konštatovať nedostatok svojej právomoci aj vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv krajským súdom.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Proti namietanému pochybeniu krajského súdu v odvolacom konaní, za ktoré sťažovateľka považuje skutočnosť nevykonania nápravy v rámci opravného konania, napriek existencii hrubej chyby konania prvostupňového súdu spočívajúcej v nesplnení

jedného zo zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu (ktorá sa podľa názoru sťažovateľky premietla do porušenia jej označených práv), disponuje sťažovateľka dostupným a účinným právnym prostriedkom nápravy – dovolaním. Sťažovateľka môže tento mimoriadny opravný prostriedok proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 To 47/2011 zo 7. septembra 2011 uplatniť na základe zákona (Trestného poriadku). Ochranu sťažovateľkiným právam je v tomto prípade oprávnený poskytnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací.

Právomoc dovolacieho súdu preskúmať v danom prípade uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 To 47/2011 zo 7. septembra 2011 predchádza právomoci ústavného súdu v uvedenej veci. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v celom rozsahu odmietol.

Ústavný súd v závere konštatuje, že sťažovateľka okrem už uvedených nedostatkov k svojej sťažnosti nepripojila plnú moc na jej zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom ako ani konečné rozhodnutia všeobecných súdov, ktorých postup napáda, čo štandardne vedie ústavný súd k zasielaniu výzvy na odstránenie nedostatkov sťažnosti, avšak ani doplnenie týchto nedostatkov by nebolo spôsobilé zvrátiť výsledok predbežného prerokovania sťažnosti, ako to vyplýva z tohto rozhodnutia, preto ústavný súd v rámci procesnej ekonómie od tejto výzvy upustil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 22. novembra 2011